

PARAGRAFF

interviu

LECH KOWALSKI

regizorul documentarului
Drill Baby Drill

Documentarul

ca luptă pentru adevăr

Ne puteți da câteva detalii despre etapele inițiale ale realizării filmului „Blestemul gazelor de șist”? Cum ați găsit comunitățile cu care ați filmat?

Cea din Polonia se află în locul unde am făcut un alt film, „Holy Field, Holy War”, și este despre agricultură. Pentru mine, fermierii sunt ultima redută a underground-ului, e ceva ce mă interesează. Sunt polonez. Am făcut multe filme în Polonia, așa că m-am plimbat prin țară aproape un an pentru a găsi un loc unde să filmez acel film și am găsit locul asta în estul țării, nu departe de granița cu Ucraina. Am petrecut foarte mult timp acolo filmând cu fermierii și, pe parcursul filmărilor, am descoperit împreună o altă problemă cu care trebuiau să se confrunte, exploatarea gazelor de șist, o problemă despre care nu știau nimic la început. Nici nu era vorba de exploatare, cât despre testele seismice și despre compania asta mare care a apărut în zonă și care îi trata de parcă erau absolut neimportanți. Opiniile lor nu contau, erau tratați de parcă erau pionii ce puteau fi mutați într-o parte și-n alta și fermierii nu erau foarte receptivi la asta, la acest tip de manipulare. Și erau deranjați, ei se pricep foarte bine la agricultură, știu ce se întâmplă cu mediul înconjurător, sunt înaintea oamenilor din zone urbane. Așa că filmam cu ei când am aflat. Și în Pennsylvania a fost simplu, am locuit la New York mulți ani de zile și Pennsylvania e chiar lângă New York. Așa că am fost acolo, m-am plimbat prin zonă, am petrecut mult timp acolo și am devenit foarte implicat în viața acestor oameni și în cauza lor. Tot procesul a urmat o evoluție naturală.

Și de ce ați ales aceste două locuri în special?

În Statele Unite, acest tip de exploatare are loc de aproape 10 ani și Pennsylvania este unul dintre locurile unde activitatea este foarte intensă, au peste 10.000 de puțuri acolo, așa că nu a trebuit să caut locația. Ce am vrut eu să arăt este cum stau lucrurile în Statele Unite și cum ar putea arăta în Polonia. Asta a fost scopul de a merge acolo. Pentru că în povestea poloneză vorbim despre o problemă, în principiu, teoretică. Ideea era să arăți că îngrijorarea acestor oameni avea cauze reale. Și din moment ce tehnologia este, în proporție majoră, americană, pentru că a fost inventată în America, am atins un punct bun de echilibru, știi? Chevron este companie americană, multe dintre aceste companii de energie sunt din America, unele sunt din Canada sau Germania, dar America este cea mai mare forță din spatele operațiunilor.

Unii dintre fermierii din film susțin că, de fapt, la început nu au avut nimic împotriva procedurii, deoarece părea să furnizeze fonduri importante pentru Polonia. Are această teorie susținere în media?

Toate guvernele sprijină acest tip de propagandă. Nu vreau să vorbesc despre subiecte care țin de politica mondială, dar toată lumea are nevoie de energie, nu-i așa? Atâta doar că cea mai mare parte a energiei mondiale vine din câteva locuri mari și late. America a decis să devină independentă energetic. Aceeași preocupare o au și țări precum Polonia sau România, care văd în energie un soi de armă prin care își pot câștiga independența față de țări precum Rusia, în cazul Europei de Est. Asta e modalitatea prin care această idee e marketată, hai să lăsăm companiile astea străine să vină în țară să ne extragă resursele și noi o să fim independenți. La început, s-a crezut că în Polonia există cel mai ridicat potențial de gaze de șist din Europa, cât să ajungă 300 de ani, și mulți au crezut că toți polonezii o să poată ieși la pensie, atâția bani va face țara lor. Companiile americane au investit masiv în prospecție, așa că, între timp, cei 300 de ani s-au făcut 200, iar apoi 30, în cel mai bun caz, ceea ce e extrem de puțin, prin raport cu daunele care ar putea fi provocate mediului. În plus, gazul nu se va folosi în mod necesar pe plan intern, ci va fi cel mai probabil exportat. Nimeni n-a zis nicăieri, în niciuna din țările astea, că gazul va fi folosit pe plan intern, după cum nimeni n-a scos o vorbă despre prețul gazului.

Ați încercat să stați de vorbă cu cei de la Chevron, să prezentați și punctul lor de vedere?

Da, și nu numai cu Chevron, ci cu mai multe companii, atât în Polonia, cât și în Statele Unite, și toate au refuzat. Am schimbat mailuri, i-am sunat. E ca în „1984”, realitățile și modul cum sunt ele reflectate sunt diametral opuse. În cele mai multe țări de care m-am ocupat, ministerul mediului se ocupă de această chestiune, ceea ce nu-i deloc normal. De fapt, acționează ca intermediari, nu pentru a proteja mediul, ci pentru a-l vinde.

Filmul dumneavoastră ar putea să se încadreze în categoria filmelor activiste, dar în același timp, abordarea dumneavoastră pare să fie foarte personală și inspirându-se din tradiția stilului neornamentat al Cine-Verite-ului. Este o alegere asumată?

Eu nu sunt activist, nu vreau să fiu un activist, asta e un cuvânt foarte periculos care se vehiculează prin lume. Oameniiăștia sunt catalogați într-un anumit fel și după un timp, nimeni nu mai e atent la ce vor ei de fapt să spună.

Să faci un film despre o problemă este foarte periculos, deoarece începi să faci un fel de discurs sau polemică și publicul începe să devină suspicios. Există un fel de regulă în jurnalism, care mi se pare foarte plictisitoare, dar ea există de mulți ani, și anume că trebuie să dai cuvântul ambelor tabără atunci când tratezi un subiect. Însă la multe din aceste subiecte, nu există cealaltă tabără, aceasta este ascunsă, și este greu s-o înțelegi pentru că ea este, în cazul de față, reprezentată de companiile de gaz. Acestea au un țel: să facă bani; pentru ele, este vital să se asigure că populația acceptă un anume lucru pe care îl fac de mult timp, acceptă ca ele să extragă resursele din pământ în cel mai silențios mod posibil, astfel încât să obțină maximum de profit, ceea ce e exact ce-și doresc patronii și acționarii. Acestea sunt niște entități foarte puternice care își creează o imagine falsă, ba chiar încearcă uneori să pună piedici celor care se preocupă de domeniul lor, ca jurnaliști sau cinești. E un fel de război. Așa că am încercat să nu fiu genul de persoană care să cadă în capcană și să îi expună părtinitor. Asta a fost o problemă cu filmul de față, pentru că a fost făcut pentru televiziunile de audiență maximă din Franța și Germania, difuzat la ora 20 și a fost prima dată când am făcut un film pentru acest gen de public. După îndelungate discuții cu editorul, am descoperit care e punctul vulnerabil al unui astfel de film: oamenii care stau acasă și se uită la TV la ora 20 vor să fie distrați, în primul rând, și în al doilea rând au puterea de a schimba oricând programul, așa că trebuie să îi tragi înapoi la fiecare două minute, pentru că în orice secundă în care nu sunt concentrați, riști să-i pierzi. A fost o provocare să fac un film care să fie după stilul meu și care să se și supună tuturor normelor televiziunii, așa că am optat pentru voice-over, ceea ce îmi e total necaracteristic. Dar am experimentat cu asta și a ieșit filmul care a ieșit!

Cu toate astea, am decis să evit să fac genul de film în care li se dă cuvântul ambelor tabere, un demers jurnalistic clasic, altfel spus. Problema la un astfel de film e să încerci să arăți adevărul fără să îl faci prea evident. Ceea ce mă interesează pe mine e

să fiu povestitor, nu activist, deoarece consider că majoritatea producțiilor cinematografice nu pot schimba lumea. Cu toate acestea, unele filme pot avea un impact, iar ideea principală e să creezi un spațiu de dialog. Multe filme sunt vădit dialectice, devenind propagandă.

Există vreo diferență stilistică în felul cum ați abordat filmarea comunității americane și a celei poloneze? Pare că ați petrecut mai mult timp cu polonezii...

Construirea poveștii a fost dificilă din acest punct de vedere, deoarece am fost alături de fermierii polonezi de la bun început. Îi cunoșteam foarte bine, așa că am avut un fir narativ organic care se mulează peste povestea adevărată. În Pennsylvania a fost mai artificial, ceea ce a fost o problemă. Povestea din Pennsylvania a fost o construcție menită să ilustreze ceva, iar cea din Polonia a fost o evoluție. În acea evoluție, a trebuit să injectez ilustrații, în timp ce conexiunile nu erau vizuale, erau bazate pe textul meu. Când am mers în Pennsylvania, nu am avut o poveste de urmărit, deoarece acolo nu exista așa ceva. Aș fi putut să dezvolt și acolo o poveste dacă aș fi petrecut mai mult timp cu ei, dar eram acolo din motive foarte exacte, care nu erau date nu de oameni, ci de industrie, și a trebuit să lucrez mai repede din rațiuni financiare - nu aveam cum să petrec acolo luni și luni. Ceea ce am vrut să fac în Pennsylvania a fost următorul lucru: să prind povestea într-un mod vizual, visceral, pentru a expune problema, și am vrut ca industria să-mi expună problemele, așa că așteptam acele momente. În tipul meu de film pe care îl fac eu, norocul este foarte important, dar îți faci și singur norocul, așa că atunci când managerul de siguranță pentru locul de foraj a venit la mine și a început să-mi spună despre problemele pe care le cauză forajul, am fost surprins. Dacă ar fi fost o situație oficială în care eu îi luam eu interviul cu camera deschisă, nu mi-ar fi zis niciuna din acele povești. În același timp, nu voiam să fiu bătut sau să am probleme cu poliția, așa că i-am făcut semn sunetistului, care a înregistrat totul pe mobil, și asta a fost un mod de a obține adevărul, ceea ce e cu totul altceva decât versiunea oficială a adevărului.

(continuarea în numărul 3)

A consemnat Teodora Lascu

fotoreportaj **Deschiderea festivalului**

Dimitru Budrala, directorul Astra Film, pe scena festivalului

Politica e cu noi! Dimitru Budrala, alături de Ioan Cindrea, președintele Consiliului Județean Sibiu

Discursul domnului Dimitru Budrala, directorul Festivalului Astra Film

Ben Lewis, regizorul filmului de deschidere, pe scena festivalului

Ben Lewis („Google și creierul mondial“), alături de Adina Vargatu, selecționer Astra Film Festival

E doar prima zi, dar interviurile se tin lanț

Toata țara stă cu ochii pe Astra Film Festival

Regizorul Ben Lewis răspunzând întrebărilor spectatorilor sibieni

Ada Milea în acțiune

Așa entuziasm mai rar! Asta dacă nu e vorba de un concert marca Ada Milea!

În foaierea Casei de Cultură a Sindicatelor, toată lumea se pregătește de concertul Ada Milea

Efectul Ada Milea

Vocea spectatorului adevăr grăiește

Trei tineri stau în fața Casei de cultură, discutând aprins filmul de deschidere. Unul dintre ei, cu trei capete mai înalt de colegii săi, se lasă cu greu convins să ne spună cum i s-a părut. „Noi am venit aici ca să vedem producătorii locali din Sibiu, să vedem cum ajută ei economia locală și să vedem cum ar putea sibienii să susțină asta și normal că am venit și noi la Astra.“ Moment în care intervine și colega sa în discuție „Am auzit de Astra Film, dar este prima dată când sunt aici și mi-a plăcut foarte mult filmul de deschidere... chiar m-a impresionat, dar m-a cam și zăpăcit. M-am gândit: «Să mă las oare de Google books?» sau trebuie să mai scriu pe blog ca să mi se indexeze și să fie așa o chestie...“ „Nu, e pur și simplu vorba de tendințele din epoca modernă, când trebuie să te pliezi pe ceea ce se întâmplă, să cunoști foarte bine și să ride the wave. Trebuie să vezi cum să folosești tendința în folosul tău.“ Punct din care s-a pornit o discuție aprigă, prezența noastră fiind rapid uitată de Manuel și Ana Maria, noii noștri prieteni.

Un tânăr cu părul lung intră râde în foaier cu prietenii săi. „Am venit pentru Ada Milea. În seara asta nu am venit pentru film.“ Măcar e sincer...

Un alt tânăr, localnic de data asta, ne împărtășește și el părerea despre festival. „Vreau să văd filme, și la Astra, în fiecare an sunt filme bune. Adică niște documentare interesante care să schimbe cel puțin ceva la nivel de percepție sau să fie ceva ce nu s-a mai dat. Festivalul este foarte relevant pentru că îți deschide ochii. Eu mă uit la documentare și acasă dar la un festival vine mai multă lume...“

Nu putem ignora că, între timp, în vârful treptelor de la ieșirea Casei de Cultură, s-a înghegat un grup solid și numeros de tineri, care discută cu țigările pământ aprinse, descriind cercuri largi, fume-gânde, în aer. După o cercetare sumară de teren, aflăm cu bucurie că e vorba de un grup de studenți UNATC. Se cuvine să-i bombardăm cu întrebări. Ioana, studentă la Sunet și Montaj ne spune că: „Am venit la Astra pentru că anul acesta studiem documentarul și ne-am gândit că Astra Film Fest este o sursă bună de cercetare și inspirație. Vrem

să aflăm cum se face un documentar... despre asta este vorba. Este primul an în care suntem aici și abia așteptăm să vedem filmele. Am văzut acum filmul ăsta cu Google, care îmi stârnise interesul pe hârtie, dar care după aceea mi-a pierdut interesul pe măsură ce filmul rula. Am înțeles din primele 20 de minute despre ce era vorba și informația după aia se repetă.“ Da, așa face informația asta, se mai și repetă, dar tot e bine dacă îți intră în cap, zicem noi.

Nici Andrei, student la Scenaristică și Filmologie, nu a fost prea impresionat de filmul de deschidere „Este o impresie personală, dar am înțeles că Ben Lewis este un bun documentarist, care a luat un subiect mic și fără emoție și l-a tras... o oră jumate. Hmm, nu știu ce să zic. Adică dacă nu avea toată filosofia lui HG Welles în spate, care e o ficțiune, și a folosit-o să-și construiască filmul, atunci ar fi fost un documentar foarte... adică n-ar fi fost.“ Simona, studentă la regie, are o abordare nițel mai pozitivă. Să-i dăm cuvântul: „Sincer am fost curioasă, trebuie să fac cercetare pentru semestrul de documentar de la facultate și m-am gândit că aici sigur voi găsi informații care să mă ajute!“

Cristian, doctor în filozofie la Cluj, a venit pentru a treia oară la festival. „Prima oară, am venit pentru că niște prieteni i-au făcut reclamă și eram foarte interesat de un festival de documentare. A doua oară am venit pentru că mi-a plăcut foarte mult prima dată și acum cred mi-am făcut o tradiție din asta. Filmele le selectez după sugestiile prietenilor sociologi și documentariști. Astfel am văzut multe filme care au avut un impact, un exemplu ar fi «Vânătorii de vulpi». Filmul din seara (...) cred că se leagă de povestea celor 20 de ani de Astra, cum s-a început de la nivel pur analogic și acum directorul probabil este fascinat de era digitală în care ne scaldăm.“

Mitru, programator IT, a fost extrem de impresionat de filmul lui Ben Lewis. „Deosebit de bine documentat... mi-a plăcut și a prezentat foarte multe părți diferite. Mi s-a părut insightful și a intrat în profunzimea problemei. Am plecat mai deștept decât am intrat la film și pentru mine asta e important la un documentar. Am stat și la

Q&A, unde au fost câteva întrebări bune.“ Încântarea sa s-a extins însă și la festival în sine „Sincer, întotdeauna mi-a plăcut ideea, dar niciodată nu am fost zilnic aici sau la vânzătoare de filme. Sibiu anul ăsta mi se pare mai băgat în priză. Întotdeauna mi s-a părut un festival bine organizat. Toată lumea îi dă importanță și are o greutate mare, dar nu mi se pare că oricine din administrație sau care are o greutate publică îi dă prea multă valoare. (...) Dar oricum apreciez ce face Dumitru Budrala. Mi se pare că el este sufletul festivalului și fără el s-ar alege praful. Așa că din punctul meu de vedere Budrala este o instituție publică și el face festivalul să se întâmple. Oricum, mi-a plăcut foarte mult și documentarul aniversar. Chiar nu știam povestea și este fain să se mai întâmple chestii d-astea, mai aflăm și noi ce avem de fapt în oraș!“

Alina și Maria, care lucrează în Sibiu la marketing și resurse umane, s-au tot întrerupt una pe alta pentru a ne spune cât de mult le-a plăcut filmul și festivalul în general.

M: „Nu mă așteptam ca un film care dezbată drepturile de autor să fie atât de interesant.“

A: „Da, așteptările mele au fost depășite. Mă așteptam la ceva mai plictisitor, dar a fost fascinant. Nu mi-am putut imagina câte implicații ar putea avea acest proiect, care chiar ne afectează pe toți. Cât despre festival, săptămâna când e Astra Film, programul este făcut în funcție de filme. Sâmbătă și duminică suntem aici toată ziua. După cum s-a putut vedea și în filmul aniversar, festivalul este o emblemă pentru Sibiu. Datorită lui, Sibiu și restul festivalelor (festivalul de jazz, festivalul de teatru) au crescut în 20 de ani și chiar ne mândrim cu acest festival.“

M: „Da, este un festival care s-a dezvoltat, cu toate că avea foarte multe obstacole în jur, pe care le-a întâmpinat pe măsură ce treceau anii. La un moment dat parcă depășiseră niște obstacole și iarăși directorul a trebuit să o ia de la început. Asta demonstrează tenacitate și cred că ar trebui să fim mândri cu o asemenea putere de caracter în Sibiu, care să facă aceste lucruri pentru oraș.“

A: „Eu vreau să merg la «Drill, baby, drill»... e clar

momentul, gazele de șist, Roșia Montană. Trebuie să fim toți informați, să știm ce pași urmăm în continuare!“

M: „Pentru mine, «Google și creierul mondial» a fost filmul principal, cel la care mi-am dorit să merg în mod special. Mi se pare o temă actuală și una la care nu cred că ne-am gândit foarte mult. Adică vedeam Google Books ca o aplicație utilă, nu ca o amenințare.“

A: „În anii trecuți, au fost tot felul de documentare de antropologie din Cambodgia, Filipine, legate de ce se întâmplă în jurul nostru și mi-am dat seama de cât de norocoși suntem noi. Chiar dacă trăim în continuare niște ani de tranziție, în alte părți poate fi și mai rău.“

M: „Eu mă uit la documentare despre comunism și regimul penitenciarelor din perioada comunismului în România și am văzut că anul acesta chiar este la Astra Film Fest un astfel de documentar pe care țin să-l văd. În plus, foarte multe documentare antropologice despre Africa, Oceania, zone ce pentru noi sunt foarte exotice, și chiar vreau să învăț mai multe lucruri despre aceste culturi și civilizații.“

Andra Matzal, redactor Think Outside the Box, ne-a mărturisit că vrea să vadă o groază de filme anul acesta. «Drill, baby, drill», am multe de văzut. Nu mă interesează o secțiune anume, pentru că în fiecare an am avut surprize de la secțiunile cărora nu le-am acordat atenție din început. Mi s-a părut foarte mișto filmul de deschidere, m-a activat subiectiv. Pentru ediția de anul acesta am avut de făcut un eseu despre 20 de ani de film documentar, aplicat documentarelor realizate de jurnaliști de televiziune. Trebuind să văd zeci de documentare realizate în intervalul ăsta, mi-am dat seama că este absolut vitală, pentru că istoria se scrie și prin documentare. Prin simplul fapt că ele nu sunt accesibile, adică pe net nu le poți găsi, își restricționează o mare parte a cunoașterii pe care poți să

o ai despre lume. Și Astra e unul dintre puținele locuri unde poți să vii și să te pui la curent cu ce se întâmplă la nivel social, ecologic sau politic. În ceea ce privește comparațiile cu celelalte festivaluri, TIFF e cumva o experiență pentru cinefili, hedonistă.. Astra e pentru oameni, după părerea mea, mai implicați civic sau măcar care vor să se informeze într-un mod activ, din mai multe perspective și nu neapărat estetic.“

La fel de entuziasă s-a dovedit și doamna Gabriela Garlonta, fostă actriță la Sfântu Gheorghe, care ne-a declarat: „În primul rând, toate aplauzele pentru Budrala, pentru că Budrala este un visător și filmele care sunt aduse aici sunt foarte bune. Nota bene, să rămână un festival de artă! De exemplu, ați văzut, regizorul filmului de deschidere a spus că filmul lui este premieră nu numai în Sibiu, ci și în sud-estul Europei. Deci, veniți. Pentru că voi, tinerii, venind, învățați mai multe în câteva zile de festival decât în nu știu câți ani de școală. Așa zicea și Cristi Puiu!“

Ciprian, un om de pe Pământ, după cum să descrie singur, spune că, după filmul din această seară, i-au rămas „foarte multe întrebări deschise. Un film foarte bine făcut. Nu am mai fost la festival, cred că abia de o lună am început să fiu conștient de cât de minunate pot fi documentarele. Am fost la o lansare de carte și a fost proiectat și un documentar la Astra. Și era un documentar foarte interesant legat de un fel de dualitate între mândrie și altruism.“

Alain, un tânăr francez boem care lucrează ca voluntar la Muzeul Astra, s-a îndrăgostit de plaiul mioritic aici, la Sibiu: „aș vrea să locuiesc cel puțin un an în România. Am auzit de festival în locul unde sunt cazat. Filmul m-a impresionat. Iubesc cărțile și a fost tulburător să văd ce poate face o industrie de ebooks. Numi place conceptual cărților digitale!“

Au consemnat Loredana Ghidancea, Mihai Kolcsar și Diana Voinea

RETROSPECTIVA

Astra Film Fest în imagini

Festivalul Astra Film a devenit internațional începând cu anul 1994. Deși participarea realizatorilor de documentare de peste hotare la această a doua ediție nu a fost semnificativă din punct de vedere numeric, este de notat faptul că AFF 1994 a reprezentat o punte de legătură în stabilirea contactelor dintre centre importante producătoare de film documentar din vestul Europei și producători ai aceluiași gen din Europa de Est. Dintre prezențele notabile la festivalul din acel an, îi amintim pe Asen Balikci, realizator de filme documentare, profesor și doctor în antropologie, și Vivi Drăgan Vasile, director de imagine, fondator al Fundației Arte Vizuale.

Începând cu anul 1996, festivalul s-a concentrat în jurul dialogului dintre Est și Vest. Tot în acest an au fost organizate, pentru prima oară în cadrul unui festival din România, sesiuni de întrebări și răspunsuri pentru public.

Filmele românești au fost încadrate într-o secțiune specială începând cu ediția din 1998. O altă noutate a festivalului a fost introducerea în acel an a portretelor de regizori, primul protagonist al acestora fiind Mircea Săucan. 1998 este primul an în care regizorul David MacDougall, cel mai important reprezentant al cinematografului antropologic anglo-saxone, a fost prezent la festival.

1994

1996

1994

1998

1996

1998

ASTRA FILM FESTIVAL 2.0.

Interviu cu bloggerii invitați la festival

Reporter: Care este, după părerea voastră, importanța existenței unui festival precum Astra, într-un context actual din ce în ce mai neclar (din punct de vedere ecologic, social sau politic)?

Anca Duma (ancaduma.ro): Astra este un ambasad cultural indiferent de contextul politic, social sau economic în care ne-am afla și mă bucur că este unul dintre festivalurile care au pus România pe hartă, măcar la capitolul acesta al cinematografului. Astra a venit cu o altă opinie, o altă perspectivă asupra filmului și mi se pare foarte frumos că au existat foarte mulți regizori care au venit special în România, ca să cunoască mai bine țara și să-și realizeze documentarele și să încerce să construiască o poveste în jurul a ce au cunoscut!

Anne-Marie Chelariu (theannemarie.ro): Eu m-am bucurat să văd filmul de prezentare, adică istoricul festivalului. Îmi place Astra pentru că mi se pare că se bazează foarte mult pe emoție, față de alte festivaluri – am participat ca voluntar și la Next, și la TIFF. Pe mine, personal, poate nu mă emoționează la fel de mult un scurt-metraj așa cum mă emoționează viața a doi bunici, spre exemplu, pe care îi văd pe ecran. Cred că asta diferențiază Astra de celelalte festivaluri din țară, plus istoria de 20 de ani.

Există un anumit tip de subiecte care vă interesează în mod deosebit în această ediție și pe care aveți de gând să le urmăriți?

Anne-Marie: Mie mi-ar plăcea să văd filmele vechi, din ce-am văzut în filmul de prezentare. Filmele alb-negru cu

oameni în costum popular, cu hore, cu adunări, pentru că nu știu foarte multe despre acest subiect, nu am avut contact cu această lume și aș vrea să știu mai multe.

Anca Duma: Și eu aș fi interesată de subiectele care sunt tratate din punct de vedere antropologic, cum ar fi partea de tradiții, istorie... traiul țăranilor, lucrurile care s-au pierdut. Din păcate, oamenii nu cunosc lucrurile astea sau refuză să le cunoască. Dar și cele despre Internet, cum a fost filmul din seara asta, pentru că noi activăm în mediul online, suntem blogeri și activiști ai online-ului.

Dacă ar fi să faceți un documentar, ce subiect ați aborda?

Anne Marie: Eu chiar am vrut și am început... despre viața bunicului meu. Despre cum a întâlnit-o pe bunica mea, care e nemțoaică, și despre cum locuiesc ei în satul lor.

Anca Duma: Nu știu dacă aș merge atât de departe, cu un film, dar sunt tentată să încep să-mi fac arborele genealogic.

Vlad Dulea (vlad.dulea.ro): Aș face un documentar despre percepția din afara sistemului cum că mediul online ar fi diferit de realitate. Există percepția că online-ul este o lume diferită de offline, ceea ce este total greșit. E o premiză anormală și asta ar fi o temă bună de abordat într-un documentar. Faptul că nu există nicio diferență între cele două lumi.

Alina Massier (alinamassier.ro): Nu este vorba despre Internet versus realitate. E vorba despre oameni. Altfel, eu mă mai ocup și de un magazin de rochii de mireasă și poate aș face

un documentar despre industria rochiilor de mireasă și în general a nunților și cum evoluează acestea, cum sunt miresele de la început până la nuntă.

Cristian Florea (cristianflorea.ro): Eu aș face un documentar despre cum federațiile sportive românești nu se implică în sporturile pe care le susțin și aș face o comparație cu o federație din altă țară.

Alexandra Falconi (alexandrapalconi.info): Eu aș face un documentar despre șvabii bănățeni, pentru că în momentul de față studiez istoria lor și chiar nu se știu foarte multe lucruri despre ei.

Vlad Dulea: Eu aș mai face un documentar despre viața trupelor de cover-uri de nunți din perioada 2006-2013, pentru că e diferit. Atunci au existat niște decizii care au schimbat industria și eu cred că există un concept pre-trupe de cover la nunți și post-trupe de cover la nunți.

Istvan Bertalan (istvanbertalan.blogspot.com): Eu aș face un documentar despre schimbările în cultura oamenilor determinate de descoperiri științifice și tehnologice.

Ce părere aveți despre filmul prezentat în deschidere, „Google and the world brain“?

Istvan Bertalan: Mie mi-a plăcut foarte mult cum s-a pus problema și în primul rând nu poți să-ți bați joc de drepturile de autor ale oamenilor, indiferent de motivul pe care îl folosești. Au transformat totul într-un fel de comunism în care dacă cineva și-a construit o casuță cu mâna lui, îi este confiscată, transformată în muzeu și tu trebuie să te muți la bloc.

Anca Duma: Dincolo de orice, nu trebuie să uităm că Internetul este o sursă de monetizare, oricum am pune problema. Și important este să se conștientizeze acest lucru. Discutăm de un fenomen care în România a luat amploare, indiferent de contextul social în care ești. Indiferent de unde trăiești. Am văzut persoane care au un mini smartphone și care stau conectați mereu, intră pe Google sau pe Facebook, ca să vadă una sau alta sau să caute. Era inevitabil ca lucrurile să nu se întâmple așa și într-adevăr, capitalismul, corporațiile – știm foarte bine ce fac și nu are rost să intrăm în detalii.

Vlad Dulea: Și mie mi-a plăcut! M-a captat, cred că a fost bine făcut. Strict despre ce se vorbește în film, eu sunt de partea Google.

Anne-Marie: Eu știu că Internetul este riscant, dar este pentru moment singura modalitate prin care eu pot să las ceva în urmă lumii, iar eu vreau neapărat să las ceva în urmă, așa că îmi asum toate riscurile!

Credeți că aveți o responsabilitate față de publicul vostru în același mod în care un realizator de documentare are o responsabilitate față de publicul lui?

Vlad Dulea: Noi, ca orice autor, ca un autor de documentare sau de cărți, avem responsabilitate față de public în general. Tu ai pus întrebarea față de publicul lor. Aici e o diferență. Eu, cel puțin, tratez diferit publicul meu, adică cel care mă așteaptă să citească în mod constant articolele mele, față de publicul general. Deci către publi-

cul meu am o responsabilitate, către cel general, nu.

Anca Duma: Depinde foarte mult cum ești tu, ca om, și care sunt percepțiile tale în legătură cu realitatea pe care o ai. Pentru că realitatea mea este diferită de a ta. Important este să existe balanța aceea între bine și rău și să fii echilibrat în fiecare context, astfel încât cititorul blogului tău, mai ales că este vorba despre o comunitate, să fie cât mai bine informat.

Anne Marie: Eu voi folosi un caz concret. Atât timp cât am respect pentru ceea ce fac, îmi asum ceea ce spun și de aici încolo, după ce am dat drumul materialului, nu mai e nimic de schimbat. Vor exista oameni care să te critice, dar aia e părerea ta.

Cristian Florea: Eu cred că, atunci când te hotărăști să-ți faci un blog sau să faci un documentar, pornești de la ideea că tu o să fii subiectiv în legătură cu ceea ce prezinți și din moment ce ești subiectiv, nu poți avea pretenția ca toată lumea să fie de acord cu tine!

Au consemnat Diana Voinea și Teodora Lascu

PARAGRAFF

ZIARUL ASTRA FILM FESTIVAL SIBIU

Redactor-șef: Cătălin Olaru

Redactori: Corina David
Diana Voinea
Loredana Ghidarcea
Mihai Kolcsar
Teodora Lascu

Tehnoredactori: Nicu Ilie,
Carmen Corbu